

התפתחויות ושינויים ביעדי היצוא

העיקריים של ישראל, מחצית ראשונה 2016

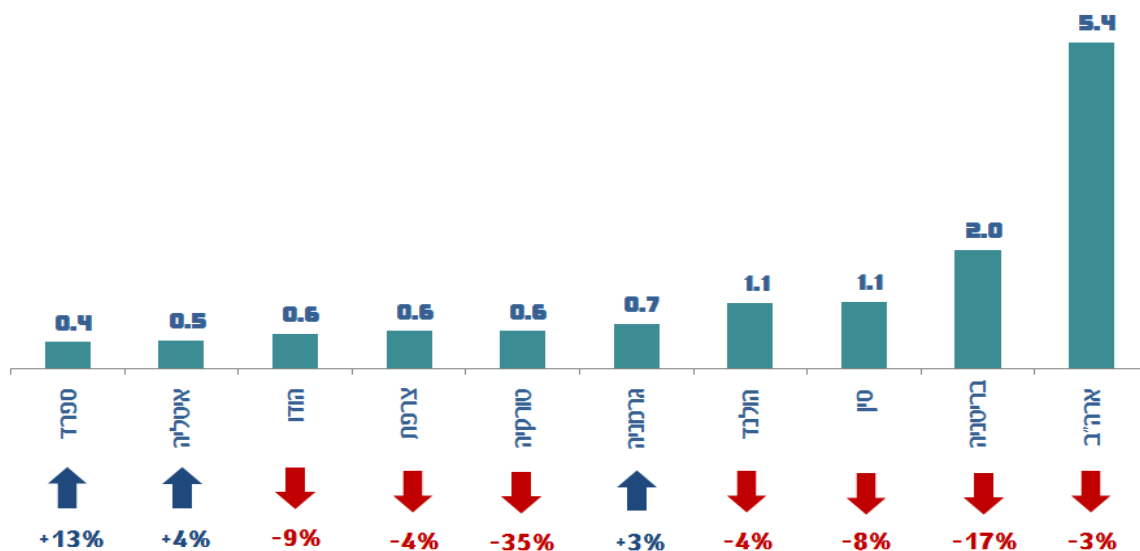
היחידה הכלכלית, מכון היצוא

הייצוא לעשרת יעדי הייצוא המובילים היווה השנה כ-60% מסך הייצוא¹. במהלך מחצית השנה הראשונה של 2016 נרשמה ירידה בהיקפי היצוא ל-7 מתוך 10 יעדי היצוא העיקריים בהשוואה לתקופה המקבילה ב-2015. מבין 20 היעדים הגדולים, המהווים כ-76% מסך היצוא, ירד היצוא ל-13 יעדים מתוך ה-20 (עלייה נרשמה ביצוא ל-6 מהיעדים העיקריים, 1 ללא שינוי).

בהתאם לשינויים ולתנודות החריגות שנרשמו השנה בענפי היצוא הדומיננטיים הצטיירה תמונת היצוא של ישראל ליעדי היצוא העיקריים. כך למשל, הירידה החדה ביצוא הרכיבים האלקטרוניים השפיעה לשלילה על היצוא לסין, לענף התרופות הייתה השפעה שלילית מהותית על היצוא לבריטניה וליצוא הכימיקלים הייתה השפעה דומה על היצוא לטורקיה – בה מהווה ענף זה מרכיב מהותי ביצוא.

10 יעדי היצוא העיקריים של ישראל, מחצית ראשונה 2016

יצוא סחורות ללא יהלומים, במיליארדי דולרים, שינוי ב-% בהשוואה לתקופה המקבילה ב-2015
 ללא היצוא לרש"פ, מלזיה ווייטנאם²

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

¹ סחורות, ללא יהלומים.

² מבין 10 היעדים לא נכללו מלזיה ווייטנאם המושפעים באופן קריטי מענף יצוא בודד (יצוא הרכיבים האלקטרוניים).

השינוי בדירוג 10 יעדי היצוא, מחצית ראשונה 2016

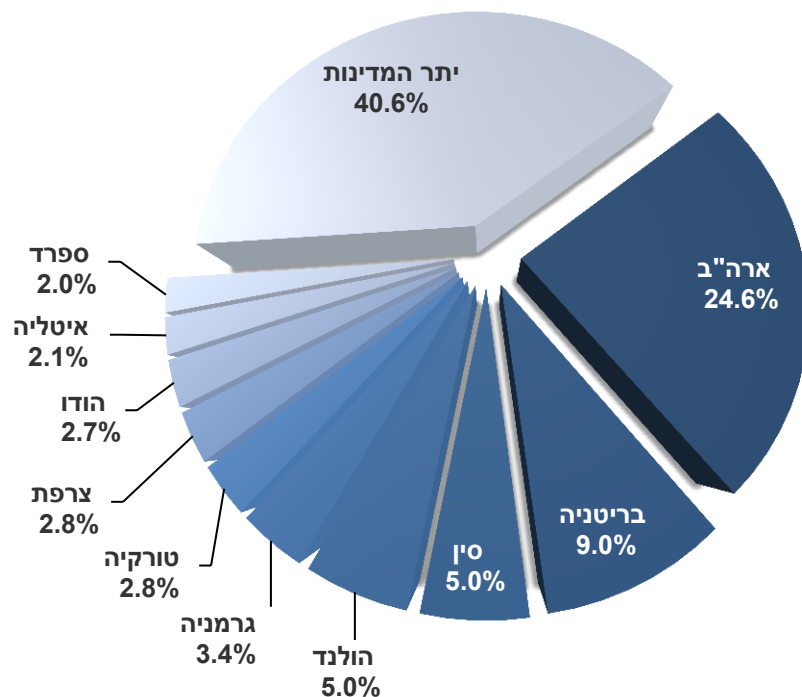
על פי היקפי יצוא סחורות ללא יהלומים, במיליארדי דולרים. ללא היצוא לרש"פ, מלזיה ווייטנאם

מדינה	ייצוא 2015 (\$B)	% שינוי	דירוג 2015	דירוג 2014	שינוי בדירוג
ארה"ב	5.4	-3%	1	1	(-)
בריטניה	2.0	-17%	2	2	(-)
סין	1.1	-8%	3	3	(-)
הולנד	1.1	-4%	4	4	(-)
גרמניה	0.7	3%	5	6	+1
טורקיה	0.6	-35%	6	5	-1
צרפת	0.6	-4%	7	7	(-)
הודו	0.6	-9%	8	8	(-)
איטליה	0.5	4%	9	9	(-)
ספרד	0.4	13%	10	11	+1

(* היצוא לסין כולל הונג-קונג הסתכם בתקופה זו בכ-1.4 מיליארד דולר)
עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

משקל המדינות ביצוא הישראלי, מחצית ראשונה 2016

באחוזים מתוך סך יצוא הסחורות ללא יהלומים.

(* היצוא לסין כולל הונג-קונג מהווה כ-6.5% מהיצוא)

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

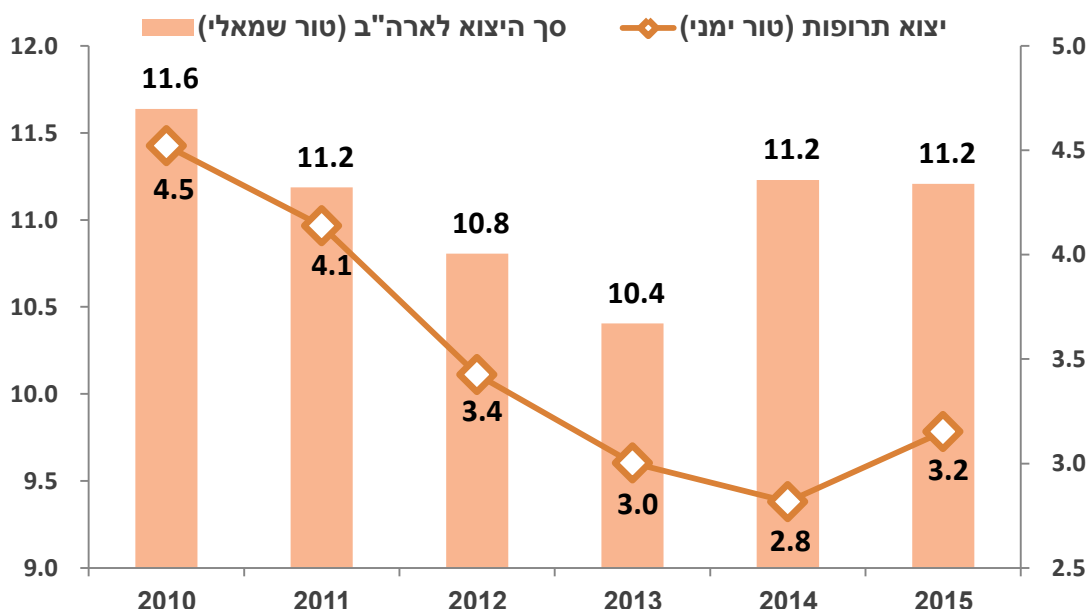
ארה"ב

יצוא הסחורות אל ארה"ב, יעד היצוא העיקרי והחשוב ביותר של ישראל, ירד במהלך מחצית השנה הראשונה של השנה בשיעור של כ-3% והסתכם בכ-5.4 מיליארד דולר. הירידה ביצוא התרופות, ענף הייצוא העיקרי למדינה, כמו גם הירידות ביצוא הכימיקלים והרכיבים, היו הגורמים העיקריים שהשפיעו לשלילה על היצוא למדינה בתקופה זו.

יצוא התרופות לארה"ב ירד במהלך מחצית 2016 בשיעור של כ-4% להיקף של כ-1.46 מיליארד דולר, זאת לאחר שבשנה שעברה (2015) רשם היצוא בענף גידול מרשים של כ-14% לאחר שנים ארוכות של ירידות (כפי שניתן לראות בתרשים). **חשוב לזכור כי יצוא התרופות הינו ענף ריכוזי ודומיננטי ביצוא לארה"ב (ובכלל ביצוא הישראלי) הנתון לתנודתיות רבה מתקופה לתקופה. יצוא זה מושפע רבות מפעילות הייצור והייצוא של חברת טבע.**

השפעת יצוא התרופות על היצוא לארה"ב, 2010-2015

יצוא סחורות ללא יהלומים, במיליארדי דולרים.

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

בהתאם לירידה הכללית בענף, רשם יצוא הרכיבים האלקטרוניים ירידה חדה של כ-20% להיקף של כ-320 מיליון דולר, כמו גם יצוא הכימיקלים והתזקיקים, שירד בשיעור של כ-3% להיקף של כ-550 מיליון דולר.

היצוא ביתר הענפים לארה"ב התאפיין במגמה מעורבת. מבין ענפי היצוא העיקריים, נרשמה ירידה ביצוא **מכונות וציוד** (ירידה של 9% להיקף של כ-345 מיליון דולר), ביצוא **מתכות** (ירידה של כ-8% להיקף של כ-240 מיליון דולר), ביצוא **ציוד טלקומוניקציה**, (ירידה של כ-5% להיקף של כ-215 מיליון דולר), ביצוא **מכשירים לבדיקה, מזיזה וניווט**, הכולל בין השאר יצוא מערכות וציוד בדיקה ועיבוד לתעשיית המוליכים למחצה, (ירידה של כ-6% להיקף של כ-205 מיליון דולר), ביצוא **מוצרי טקסטיל**

והלבשה, (ירידה של 6% להיקף של כ-165 מיליון דולר) וביצוא **מנועים וציוד חשמלי** הכולל בין השאר יצוא ציוד ומערכות בתחום האנרגיה החלופית האלקטרוניקה והחשמל, (ירידה של 8% להיקף של כ-150 מיליון דולר).

בניגוד למגמה זו נרשמה עלייה ביצוא **מכשור רפואי-מדעי**, (עלייה של 14% להיקף של כ-320 מיליון דולר), ביצוא **מוצרי הגומי והפלסטיק** (עלייה של 6% להיקף של כ-280 מיליון דולר), ביצוא **מכונות למשרד ומערכות מחשוב** (עלייה של 18% להיקף של כ-210 מיליון דולר), ביצוא **ציוד תעשייתי לבקרה ומכשור אופטי**, (עלייה של 4% להיקף של כ-155 מיליון דולר) וביצוא **התכשיטים** (עלייה של 10% להיקף של כ-140 מיליון דולר).

בריטניה

בניגוד למגמה החיובית שאפיינה את היצוא לבריטניה בשנים האחרונות, רבות בזכות הגידול החד בהיקף יצוא התרופות, במהלך מחצית השנה הראשונה של 2016 נרשמה ירידה חדה ביצוא למדינה. היצוא לאי הבריטי, יעד היצוא העיקרי של ישראל באירופה והשני בעולם, ירד בשיעור דולרי של כ-17% והסתכם בכ-2 מיליארד דולר.

ירידה זו נזקפת ברובה עקב התכווצות ביצוא התרופות - ענף דומיננטי ביותר ביצוא למדינה. כאשר בחלק בלתי מבוטל מענפי היצוא העיקריים דווקא נרשם השנה שיפור לעומת תקופות קודמות. ללא יצוא התרופות שמר היצוא לבריטניה על יציבות בהשוואה למחצית השנה הראשונה של 2015.

בנוסף חשוב להדגיש את ההשפעה של הפיחות בשער הממוצע של הליש"ט מול הדולר המסביר חלק מהירידות בהכנסות מיצוא הנקובות בדולרים. בחודשים ינואר-יוני 2016 ירד שער הממוצע של המטבע הבריטי לעומת הדולר בכ-6% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד – וזאת עוד לפני שקלול השפעתו המלאה של אפקט ה'ברקזיט' על שערי המטבעות.³

היצוא לבריטניה בדומה לארה"ב, מושפע רבות מהדומיננטיות של ענף התרופות הנובע ברובו מפעילותה של חברת טבע - שוק יעד מרכזי של החברה. גידול חד זה ביצוא התרופות הוא הגורם הדומיננטי אשר קיבע את בריטניה בשנים האחרונות כיעד היצוא השני בחשיבותו של ישראל בעולם וכיעד היצוא הגדול ביותר מבין מדינות אירופה והירידה בהיקפי היצוא של ענף השנה זה הייתה מאידך הגורם המרכזי לקיטון ביצוא למדינה.

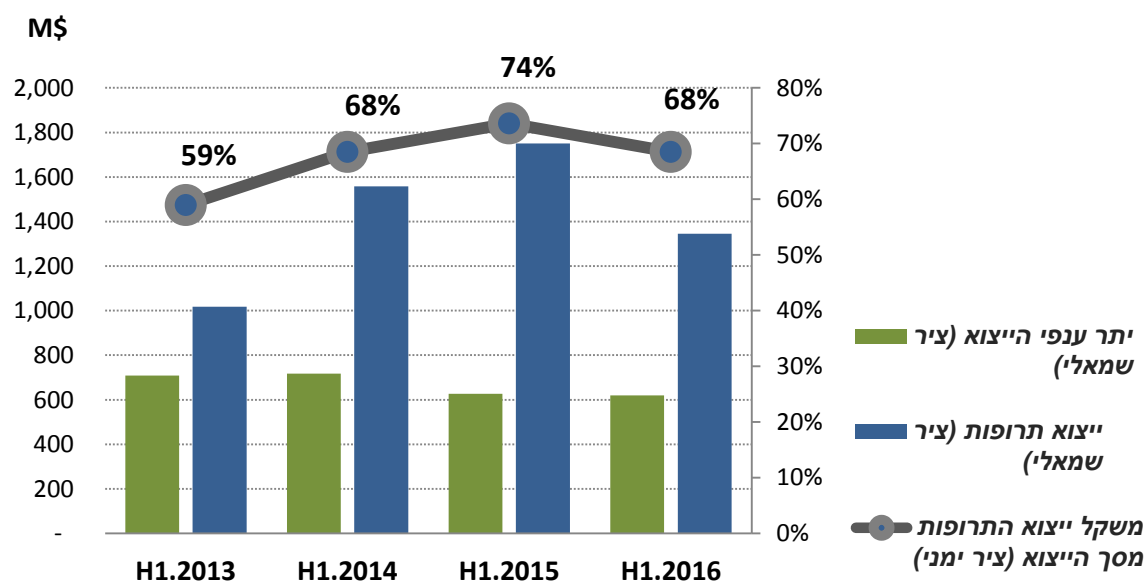
סך יצוא התרופות לממלכה המאוחדת ירד במהלך מחצית 2016 בשיעור דולרי של 23% להיקף של כ-1.35 מיליארד דולר (לעומת כ-1.75 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד). למרות הירידה החדה נותרה הדומיננטיות הרבה של הענף בעינה והוא מהווה נכון לסוף המחצית כ-68% מסך היצוא למדינה (בדומה למשקלו בסיכום שנת 2015).

היצוא לבריטניה ביתר ענפי היצוא התאפיין במגמה מעורבת: יצוא הכימיקלים ותזקיני נפט ירד בכ-4% להיקף של כ-125 מיליון דולר, היצוא החקלאי עלה בכ-11% להיקף של כ-80 מיליון דולר, יצוא גומי ופלסטיק נותר יציב ללא שינוי בהשוואה

³ משאל העם נערך רק בסוף חודש יוני ותוצאותיו התפרסמו ב-24 לחודש זה. ביולי לבדו נפל שער הממוצע של הפאונד בכ-15% לעומת הדולר.

להיקפו בתקופה המקבילה אשתקד (הסתכם בכ-70 מיליון דולר), יצוא המתכות עלה בכ-23% להיקף של כ-55 מיליון דולר, יצוא הטקסטיל עלה בכ-38% להיקף של כ-38 מיליון דולר, יצוא ציוד טלקומוניקציה ירד בכ-15% להיקף של כ-30 מיליון דולר ויצוא ציוד תעשייתי לבקרה רשם גידול חד של כ-68% להיקף יצוא דומה של כ-30 מיליון דולר.

מגמות בייצוא לבריטניה (H1.2013-H1.2016)

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

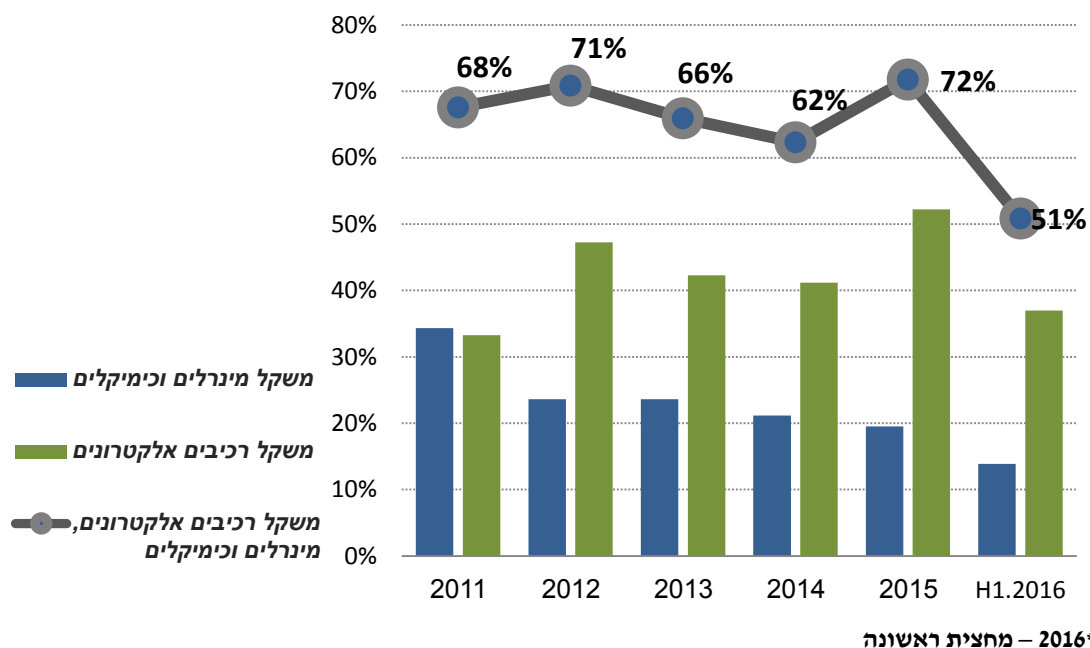
היצוא הישראלי לסין הסתכם במחצית 2016 בכ-1.1 מיליארד דולר – ירידה של כ-8% בהשוואה להיקפו במחצית הראשונה של 2015. היצוא הושפע השנה מתנודה מהותית ב-2 ענפים עיקריים; רכיבים אלקטרוניים ומינרלים.

יצוא הרכיבים האלקטרוניים הוא ענף היצוא העיקרי של ישראל לסין ונשלט בחלקו הגדול על ידי חברת אינטל. יצוא הרכיבים הסתכם בשנה שעברה (2015) בכ-1.6 מיליארד דולר, זינוק חד של כ-53% והיווה למעלה ממחצית מסך היקף היצוא של חברות ישראליות לסין (כ-52% מסך היצוא). השנה, בהתאם למגמה הכללית ומסיבות שצוינו קודם, רשם יצוא הרכיבים האלקטרוניים לסין ירידה חדה של כ-28% בהשוואה להיקפי היצוא הענפיים שהתקבלו בתקופה במחצית הראשונה של 2015 והוא הסתכם בכ-410 מיליון דולר (כ-37% מסך היצוא לסין).⁴

⁴ לאינטל העולמית מפעלי בדיקה והרכבה במספר יעדים מרכזיים באסיה (בעיקר בסין, ווייטנאם ומלזיה) אליהם נשלחים שבבים המיוצרים במפעלי הייצור של החברה בישראל. שינויים בהיקף יצוא הרכיבים למדינות, נובע משיקולים והחלטות עסקיות של יצרנית הרכיבים בנוגע לחלוקת היצוא בין שוקי היעד השונים - שינויים אלו אינם מעידים על תמורות ברמות הביקושים של השוק המקומי.

הריכוזיות הענפית ביצוא לסין בירידה (זמנית?), בעיקר בגלל הרכיבים האלקטרוניים והמינרלים

2011-2016*, משקל ענפי (ב-%)

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

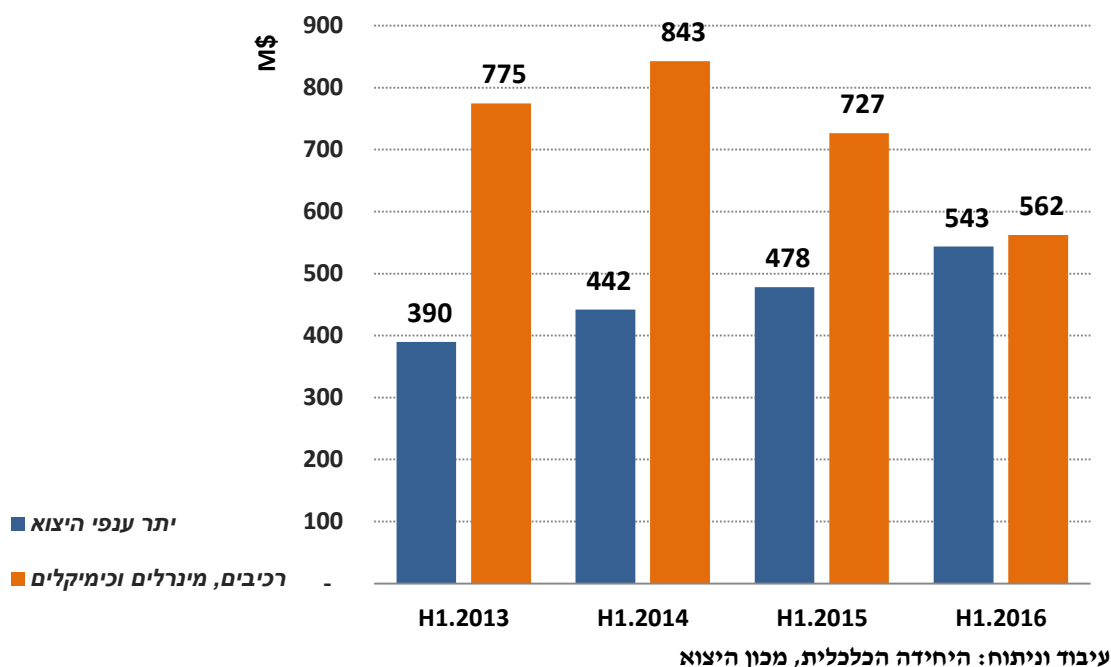
כפי שנכתב בדו"ח הקודם לסיכום מגמות היצוא ב-2015, אכן במהלך מחצית השנה הראשונה של 2016 נרשמה ירידה מהותית בהיקף יצוא המינרלים לסין וזאת בעקבות הדחייה בחתימה על הסכמים חדשים⁵. בהתאם לנאמר, בשני הרבעונים הראשונים של 2016 הסתכם יצוא המינרלים בכ-20 מיליון דולר בלבד – ירידה דרסטית של כ-77% בהיקף היצוא הענפי לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעונים השלישי והרביעי של השנה צפויה התאוששות מסוימת ביצוא המינרלים, זאת לאור החתימה על הסכם אספקה חדש ל-2016. עם זאת, נוכח הירידה ברמת המחירים העולמיים, עודפי הביקוש והסכמי המכירה קודמים של החברות המובילות בענף, צפויים מחירי המכירה החדשים להיות נמוכים בכ-30% ממחירים אשתקד, מה שישפיע כמובן על היקף ההכנסות מיצוא.

בניגוד לשינויים השנה שנרשמו בענפי המינרלים והרכיבים, יצוא הכימיקלים, ענף יצוא עיקרי וחשוב לסין, רשם במחצית השנה הראשונה עלייה חדה של כ-85% בהשוואה להיקפו בתקופה המקבילה אשתקד, להיקף של כ-132 מיליון דולר (כ-12% מהיצוא לעומת כ-10% בממוצע השנים האחרונות). חשוב לציין כי עלייה זו חריגה במיוחד נוכח המגמה הכללית של יצוא הכימיקלים והשפעותיה של ירידת מחירי האנרגיה העולמיים.

⁵ "ברבעון הראשון של 2016 ואולי אף ברבעון השני, צפויה ירידה ביצוא המינרלים עקב דחייה בחתימה על הסכמים חדשים עם היבואנים הגדולים" – דו"ח מגמות והתפתחויות ביצוא הישראלי, סיכום 2015 תחזית 2016.

מגמות בייצוא לסין - ענפים דומיננטיים מול שאר ענפי הייצוא (\$M) H1.2013-H1.2016

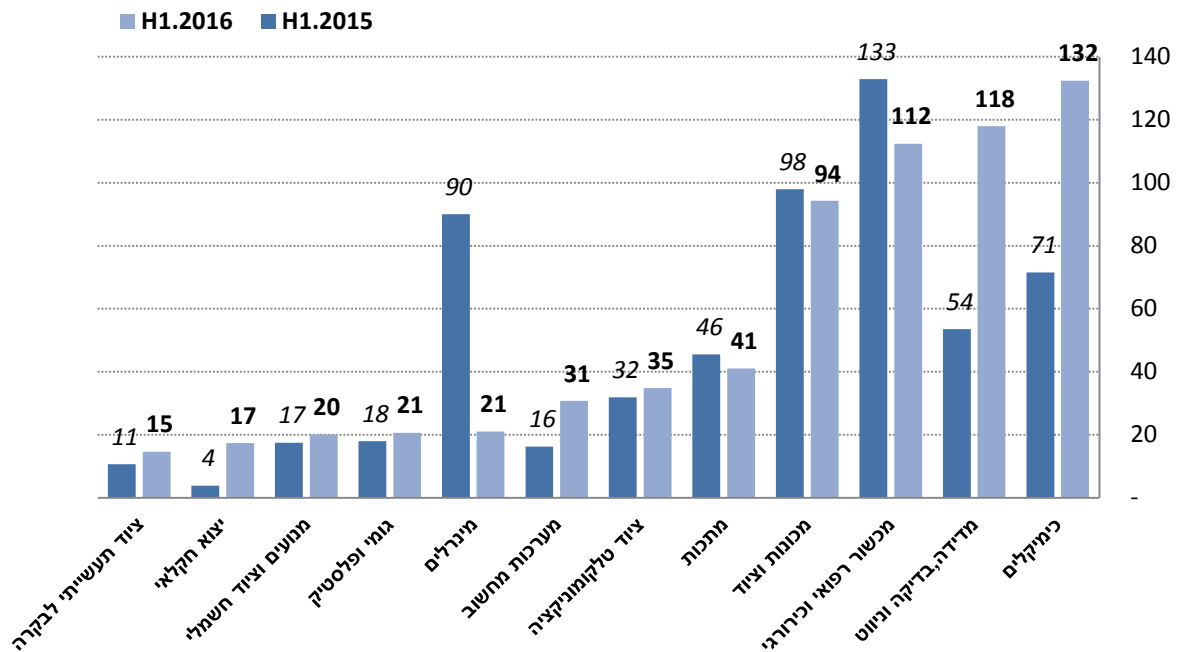
כפי שניתן לראות בתרשים למעלה, בניתוח הייצוא לסין על פי ענפים נמשכה גם השנה מגמת הגידול ביתר ענפי הייצוא (סך הייצוא ללא הענפים הדומיננטיים).

בין היתר נרשמו עליות יפות השנה ביצוא מכשור למדידה ובקרה תעשייתית⁶ (עלה בכ- 120% להיקף של כ-120 מיליון דולר), ביצוא ציוד טלקומוניקציה (עלייה של כ-9% להיקף של כ-35 מיליון דולר), ביצוא מכונות למשרד ומערכות מחשוב (עלה בשיעור של כ-90% להיקף של כ-30 מיליון דולר), ביצוא מוצרי גומי ופלסטיק (עלייה של כ-15% להיקף של כ-20 מיליון דולר), ביצוא מנועים וציוד חשמלי (עלה בשיעור של כ-15% להיקף יצוא דומה), ביצוא החקלאי (עליה חדה בשיעור של כ-350% להיקף של כ-17 מיליון דולר וביצוא ציוד תעשייתי לבקרה ומכשור אופטי (עלה בשיעור של כ-37% להיקף של כ-15 מיליון דולר).

בניגוד לענפים אלו ולאחר מגמה ארוכה של עליות, נרשמה השנה ירידה ביצוא מכשור רפואי (ירידה של כ-15% להיקף של כ-112 מיליון דולר) וביצוא מכונות וציוד (ירידה של כ-4% להיקף של כ-95 מיליון דולר).

⁶ הכולל בעיקר יצוא ציוד לבקרת תהליכי-ייצור בתעשיית הסמי-קונדקטורים.

ענפי היצוא העיקריים לסין (ללא רכיבים אלקטרוניים) מחצית ראשונה 2016 לעומת מקבילה אשתקד, (\$M)

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

הולנד

סך היצוא להולנד הסתכם במחצית השנה הראשונה בכ-1.1 מיליארד דולר, ירידה דולרית של 4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. כמו למדינות רבות באזור גם היצוא להולנד הושפע השנה מהקיטון החד שחל בהיקף משלוחי התרופות לאירופה – יעד יצוא מרכזי לענף זה. מצד שני בניגוד למגמה הכללית נרשם דווקא גידול ביצוא המוצרים הכימיקלים למדינה, עם זאת סביר כי הולנד שימשה כתחנת מעבר עבור משלוחים אלו, שיועדו למדינות אחרות.⁷

בהתאם לנאמר נרשמה מגמה מעורבת ביצוא הענפים העיקריים של ישראל להולנד: יצוא כימיקלים ותזקיקי נפט, המהווה כיום כ-27% מסך היצוא למדינה, עלה בשיעור של כ-4% להיקף של כ-295 מיליון דולר. יצוא התרופות, ענף יצוא אשר הציג צמיחה חדה בהיקפים בשנים 2012-2014 וירידה של כ-16% ב-2015, ירד במחצית הראשונה של 2016 בשיעור של כ-24% להיקף של כ-205 מיליון דולר (כ-19% מסך היצוא למדינה). יצוא מכונות וציוד, גם הוא ענף יצוא עיקרי להולנד, עלה בשיעור של כ-11% להיקף של כ-210 מיליון דולר (כ-19% מהיצוא).

⁷ יש לציין כי לחברות ישראליות רבות חברות אם, חברות בת או חברות אחות בהולנד, והיא מהווה גשר כניסה של חברות ישראליות למדינות אחרות באירופה וגם למדינות מסוימות מחוץ לאירופה.

מלבד אלו נרשמה ירידה ביצוא החקלאי (ירד בשיעור של כ-10% להיקף של כ-75 מיליון דולר), ביצוא מזון ומשקאות (ירד בשיעור של כ-15% להיקף של כ-35 מיליון דולר), ביצוא ציוד טלקומוניקציה (ירד בשיעור של כ-30% להיקף של כ-30 מיליון דולר) וביצוא מוצרי גומי ופלסטיק (ירד בשיעור של כ-3% להיקף יצוא דומה).

מנגד נרשמה עלייה בתקופה זו ביצוא מכשור רפואי-מדעי (עלה בשיעור של כ-3% להיקף של כ-35 מיליון דולר), ביצוא מכונות למשרד ומערכות מחשב (עלה בשיעור של כ-27% להיקף של כ-30 מיליון דולר) וביצוא מוצרים מינרלים (עלה בשיעור של כ-13% להיקף יצוא דומה).

גרמניה

גרמניה מהווה נכון למחצית 2016 את שוק היעד ה-5 של ישראל בעולם והשלישי באירופה⁸. היצוא למדינה זו מאופיין ברמת ביזור גבוהה יחסית של ענפי היצוא, ללא ענף יצוא או חברה דומיננטיים המשפיעים באופן משמעותי על היצוא למדינה. היצוא לגרמניה, עלה במהלך השנה בשיעור של כ-3% והסתכם לסך של כ-740 מיליון דולר.

מבין ענפי היצוא העיקריים נרשמה עלייה יפה בשיעור של כ-19% ביצוא מוצרים כימיקלים ותזקיקי נפט, להיקף כולל של כ-105 מיליון דולר (כ-14% מסך היצוא לגרמניה), כשגם ביצוא מוצרי גומי ופלסטיק נרשמה עלייה נאה של כ-8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד להיקף כולל של כ-80 מיליון דולר (כ-11% מהיצוא). בניגוד לאלו נרשמה ירידה של כ-7% ביצוא מכונות וציוד להיקף של כ-90 מיליון דולר (כ-12% מסך היצוא).

ביתר ענפי היצוא נרשמה מגמה מעורבת: בין השאר נרשמו עליות ביצוא מוצרי המתכות (עלייה של כ-6% להיקף של כ-65 מיליון דולר), ביצוא התרופות (עלייה של כ-20% להיקף של כ-40 מיליון דולר), ביצוא מנועים וציוד חשמלי (עלייה של כ-10% להיקף יצוא דומה) וביצוא מוצרי טקסטיל והלבשה (גידול של כ-18% להיקף של כ-25 מיליון דולר). מנגד נרשמו ירידות ביצוא מכשור רפואי-מדעי (ירידה של כ-10% להיקף של כ-45 מיליון דולר), ביצוא החקלאי (ירידה של כ-6% להיקף של כ-30 מיליון דולר) וביצוא ציוד טלקומוניקציה (ירידה של כ-8% להיקף של כ-25 מיליון דולר).

טורקיה

אותה המגמה שאפיינה את היצוא לטורקיה בשנת 2015 נרשמה גם במהלך מחצית השנה הראשונה של 2016. לאחר ירידה חדה של כ-40% שהתקבלה אשתקד, ירד היצוא של ישראל לטורקיה בשיעור חד של כ-35% והוא הסתכם בכ-625 מיליון דולר בלבד. הירידה החדה בהיקפי היצוא למדינה נבעה באופן טבעי מיצוא מוצרי הכימיקלים ותזקיקי הנפט, שנחתך בשיעור של כ-44% לעומת היקפו במחצית הראשונה של 2015 והסתכם להיקף של כ-420 מיליון דולר בלבד (לשם השוואה היקף היצוא הענפי בתקופה המקבילה אשתקד עמד על כ-755 מיליון דולר ואילו בתקופה המקבילה ב-2014 עמד היקף היצוא בענף זה על כ-1.2 מיליארד דולר).

⁸ לאור העובדה כי הולנד משמשת תחנת מעבר לסחורות ליעדים נוספים ברחבי העולם וכי הסחורות המיוצאות מישראל לשם אינן מיועדות בלבד לשוק ההולנדי, ניתן להחשיב את גרמניה כשוק היעד ליצוא השני בחשיבותו באירופה.

כפי שהודגש בסקירה זו, הסיבה העיקרית להתכווצות הדרסטית בהיקף יצוא ענף הכימיקלים והתזקיקים נובעת מירידת המחירים החדה במחירי האנרגיה העולמיים, יחד עם זאת ישנה השפעה חשובה ובלתי מבוטלת גם לחולשת הסחר העולמי, לירידה בהיקף הביקושים הגלובליים למוצרים אלו ולהתגברות התחרות בענף. עוד חשוב להדגיש כי יצוא הכימיקלים והתזקיקים לטורקיה לא בהכרח מיועד לשוק המקומי ובמקרים רבים משמשת טורקיה כתחנת מעבר לחלק מהסחורות המיוצאות אליה.

כאמור, היצוא למדינה זו הינו ריכוזי ביותר ומושפע באופן מהותי משינויים בענף היצוא העיקרי, **כימיקלים ותזקיקי נפט**, שרשם ירידה מהותית. **אולם בנטרול ענף זה מתקזזת הירידה ביצוא לטורקיה ששומר על יציבות יחסית לתקופה המקבילה אשתקד.**

בהתאם לאמור במהלך שני הרבעונים הראשונים של 2016 נרשמה מגמה מעורבת ביצוא: מצד אחד נרשם גידול ביצוא **המתכות** (עלה בשיעור חד של כ-31% להיקף של כ-45 מיליון דולר), ביצוא **התרופות** (עלה בשיעור של כ-4% להיקף של כ-20 מיליון דולר) וביצוא **מוצרי נייר ודפוס** (עלה בשיעור חד של כ-67% להיקף יצוא דומה), כשמנגד נרשם קיטון ביצוא **המינרלים** (ירד בכ-6% לכ-26 מיליון דולר), ביצוא **מנועים וציוד חשמלי** (ירד בשיעור חד של כ-35% להיקף של כ-15 מיליון דולר) וביצוא **מוצרי גומי ופלסטיק** (ירד בכ-13% לכ-10 מיליון דולר).

בנוסף חשוב לציין כי גם הפיחות המהיר בלירה הטורקית מול הדולר תרמה לסנטימנט השלילי הקיים ולהחלשת הביקושים של השוק הטורקי לסחורות.

צרפת

בסיכום מחצית השנה הראשונה ירד היצוא לצרפת בשיעור דולרי של כ-4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד והסתכם בכ-620 מיליון דולר. הירידה בהיקפי היצוא נגרמה ברובה מהתכווצות בהיקפי היצוא של ענפי היצוא העיקריים.

ישראל מייצאת לצרפת בעיקר מוצרי מתכת מתקדמים, כימיקלים ותוצרת חקלאית, המהווים יחדיו כמחצית מסך היצוא למדינה. יצוא מוצרי מתכת ירד במהלך השנה בשיעור של כ-9% להיקף יצוא של כ-130 מיליון דולר, יצוא הכימיקלים רשם ירידה מתונה יותר של כ-5% להיקף של כ-85 מיליון דולר ויצוא התוצרת החקלאית ירד בשיעור של כ-11% והסתכם בכ-75 מיליון דולר. מלבד אלו נרשמה אף ירידה חדה של כ-20% בהיקף יצוא כלי טיס (הסתכם בכ-30 מיליון דולר) המוסברת על ידי השלמת עסקה שבוצעה אשתקד.

בניגוד לאלו רשמו מספר ענפים גידול בהשוואה למחצית הראשונה אשתקד: יצוא **מוצרי גומי ופלסטיק** עלה בשיעור של כ-3% לכ-55 מיליון דולר, יצוא **מכונות וציוד** עלה בשיעור של כ-11% לכ-50 מיליון דולר, יצוא **מכשור רפואי** עלה בשיעור של כ-22% לכ-30 מיליון דולר, יצוא **מזון ומשקאות** עלה בשיעור קל של כ-3% לכ-25 מיליון דולר, כמוהו גם יצוא **ציוד טלקומוניקציה** שעלה בשיעור של כ-5% להיקף יצוא דומה ויצוא התרופות רשם גידול של כ-17% ליצוא כולל של כ-20 מיליון דולר.

הודו

היצוא להודו הסתכם בכ-580 מיליון דולר, ירידה של כ-9% בהשוואה למחצית הראשונה של 2015.

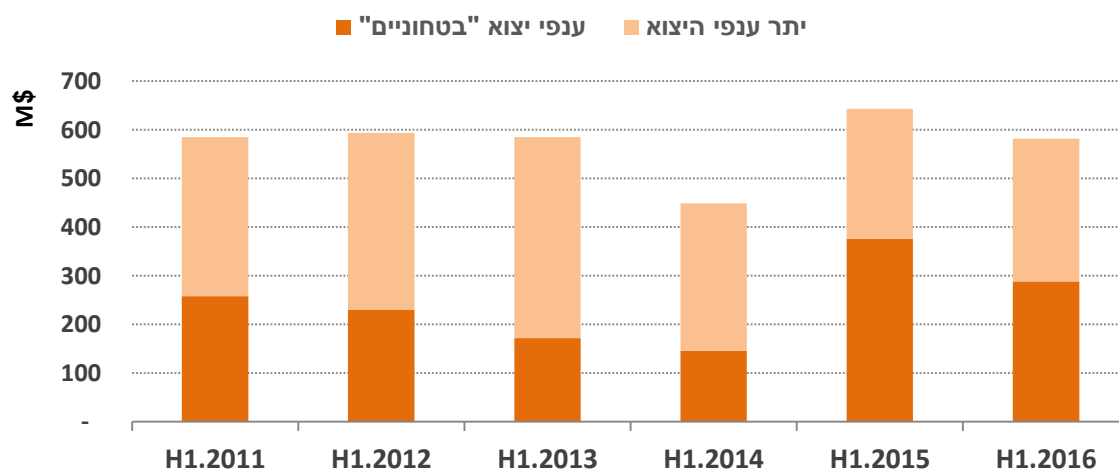
בשנה שעברה (2015) התאושש היצוא של ישראל להודו עם גידול דו-ספרתי חד של כ-21% וזאת לאחר נסיגה מגמתית ומתמשכת בביקושים של הודו לסחורות מישראל שנרשמה בין השנים 2010-2013. הגידול שהתקבל אשתקד נרשם בזכות השלמת מספר עסקאות ביטחוניות שהביאו לגידול חד בענפי היצוא 'הביטחוניים', בהתאם לכך במחצית השנה הראשונה של 2016 נרשם קיטון חד ביצוא להודו, בהובלת אותם ענפים.

כך למשל ירד יצוא **ציוד הטלקומוניקציה** בשיעור של כ-11% (להיקף של כ-125 מיליון דולר), יצוא **ציוד תעשייתי לבקרה, אופטי וצילום** ירד בכ-47% (להיקף של כ-35 מיליון דולר), יצוא **ציוד מכשור מדידה ובקרה** ירד בשיעור של כ-74% (להיקף של כ-20 מיליון דולר), יצוא **ציוד אלקטרוני** ירד בשיעור של כ-17% (להיקף של כ-4 מיליון דולר) ויצוא כלי הטיס רשם ירידה חדה של כ-97% מכ-25 מיליון דולר לפחות ממיליון דולר. סך היצוא הכולל של ענפים אלו נפל במחצית השנה הראשונה בשיעור של כ-23% בהשוואה למקבילה אשתקד והסתכם בכ-290 מיליון דולר – כ-50% מסך היצוא להודו השנה, זאת לעומת כ-58% בתקופה המקבילה אשתקד.

ביתר ענפי היצוא נרשמה מגמה חיובית כללית, כשלמעשה אם מנטרלים את ענפי היצוא הביטחוניים, מתקבל גידול של כ-10% בהיקף יצוא הסחורות מישראל להודו: יצוא הכימיקלים, חרף התמורות החריגות השליליות השנה, שמר על יציבות בהשוואה להיקפים בתקופה המקבילה אשתקד והסתכם בכ-85 מיליון דולר, יצוא המינרלים עלה בשיעור חד של כ-44% להיקף של כ-80 מיליון דולר, יצוא מכונות וציוד נותר ללא שינוי בהשוואה להיקפו אשתקד (כ-40 מיליון דולר), יצוא רכיבים אלקטרוניים עלה בשיעור חד של כ-46% להיקף של כ-14 מיליון דולר ויצוא מכונות ומערכות מחשוב עלה גם הוא בשיעור חד של כ-48% להיקף יצוא דומה.

היצוא להודו

H1.2011-H1.2016, יצוא סחורות ללא יהלומים (במיליוני דולרים)

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

איטליה

בין החודשים ינואר-יוני 2016 הסתכם היצוא של ישראל לאיטליה בכ-470 מיליון דולר – עלייה קלה של כ-4% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, זאת לאחר שבמהלך 2015 רשם היצוא ירידה חדה של כ-23% בהשוואה ל-2014. היצוא לאיטליה הושפע באופן מהותי מהירידה בהיקף היצוא של ענף הכימיקלים וזיקוקי הנפט (ירידה של כ-15% להיקף של כ-180 מיליון דולר), ענף היצוא העיקרי למדינה המהווה מסורתית כמחצית מהיצוא למדינה. מנגד, נרשם גידול חד בענף כלי הטיס, (להיקף של כ-45 מיליון דולר), בעקבות השלמת עסקה שנחתמה בעבר.⁹

מלבד השפעות ענפים אלו התאפיין היצוא לאיטליה במגמה מעורבת. בין ענפי היצוא העיקריים נרשמה ירידה קלה ביצוא **מכונות וציוד** (של 4% להיקף של כ-41 מיליון דולר), עלייה ביצוא **מוצרי גומי ופלסטיק** (של 13% להיקף של כ-40 מיליון דולר), עלייה ביצוא **מוצרים מינרלים** (של 28% להיקף של כ-15 מיליון דולר), ירידה ביצוא **החקלאי** (של 7% להיקף של כ-13 מיליון דולר) וירידה ביצוא **ציוד לבקרה תעשייתית** (של 18% להיקף של כ-12 מיליון דולר).

ספרד

בדומה למגמות היצוא לאיטליה, במהלך השנה שעברה (2015) הושפע היצוא של ישראל לספרד באופן מהותי מתנודתיות חריפה בענף הייצוא העיקרי, כימיקלים ותזקיני נפט, המהווה מסורתית יותר ממחצית היצוא של ישראל לספרד ורשם ירידה דולרית חדה בשיעור של 26% בהשוואה לשנה הקודמת. במהלך המחצית הראשונה של 2016 נרשמה התאוששות חלקית והיצוא עלה בשיעור של כ-13% להיקף של כ-450 מיליון דולר.

סך יצוא הכימיקלים וזיקוקי הנפט רשם במהלך תקופה זו ירידה של כ-4% בהיקפים (להיקף של כ-150 מיליון דולר) ובנטרול יצוא ענף זה מתחדד הגידול ביצוא לספרד לשיעור של כ-24% בהשוואה למחצית הראשונה של 2015.

בהתאם לכך נרשמה מגמה חיובית גורפת כמעט בכל ענפי היצוא לספרד: יצוא **מכונות וציוד** רשם עלייה של כ-25% להיקף של כ-67 מיליון דולר, יצוא **מוצרי נייר ודפוס** רשם עלייה חדה של כ-600% להיקף של כ-40 מיליון דולר, יצוא **מוצרי גומי ופלסטיק** גדל בשיעור של כ-6% להיקף של כ-23 מיליון דולר, יצוא **מזון ומשקאות** רשם גידול של כ-200% להיקף של כ-14 מיליון דולר, יצוא **מוצרים מינרלים** עלה בשיעור של כ-14% להיקף של כ-12 מיליון דולר ויצוא **ציוד טלקומוניקציה** רשם עלייה חדה של כ-140% לעומת היקפו במחצית המקבילה אשתקד להיקף יצוא דומה.

⁹ ביולי 2012 חתמו ישראל ואיטליה עסקת תמורות, במסגרתה התחייבה ממשלת איטליה לביצוע עסקאות רכש גומלין עם התעשיות הביטחוניות הישראליות בהיקף של למעלה ממיליארד דולר.